

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

05 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

președinte

judecători

Țurcan Anatolie

Talpă Boris

Daguța Sergiu

Eremciuc Ghenadie

Malanciuc Ion

judecând, fără citarea părților, recursul declarat împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2022, de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina în cauza penală a lui

Saracuța Andrei XXXXX, născut la xxxxx,
domiciliat în xxxxx,

Panuș Valeriu XXXXX, născut xxxxx,
domiciliat în xxxxx,

și

Verbeniuc Victor XXXXX, născut la xxxxx,
domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 01.10.2015 – 25.11.2019;

Instanța de apel: 13.12.2019 – 28.01.2022;

Instanța de recurs: 29.07.2022 – 05.12.2023.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 25 noiembrie 2019, Saracuța Andrei, Panuș Valeriu și Verbeniuc Victor au fost achitați de învinuirea adusă în baza art. 328 alin. (1) Cod penal pe motiv că fapta acestora nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că:

Saracuța Andrei se învinuiește precum că exercitând în baza ordinului nr. 211ef din 04 septembrie 2013, funcția de șef al Serviciului regim și supraveghere a Penitenciarului 13 mun. Chișinău, fiind persoană publică, și-a depășit atribuțiile de serviciu prin ce a lezat drepturile și interesele lui Ungureanu Vadim în următoarele circumstanțe:

Fiind atribuit conform fișei de post cu atribuții de a asigura ordinea de drept și legalitatea în penitenciar, a securității deținuților și a personalului, persoanelor cu funcții de răspundere și a cetățenilor aflați pe teritoriul penitenciarului; să asigure o

izolare strictă și deținerea separată a diferitor categorii de deținuți în scopul respectării regimului de detenție; efectuarea supravegherii permanente asupra comportamentului deținuților, preîntâmpinarea și curmarea infracțiunilor, încălcărilor de regim; să contribuie la executarea de către deținuți a obligațiilor, realizării drepturilor și intereselor sale legitime, contrar prevederilor art. 175 alin. 9, art. 175¹, art. 205 Codul de executare, art. 6 alin. 1 Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar, Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați nr. 583 din 26 mai 2006, intenționat a dispus la 20 iunie 2014, amplasarea lui Ungureanu Vadim, în celula nr. 123^a în care se dețineau 5 persoane, dintre care 4 erau condamnați pentru infracțiuni deosebit de grave, folosindu-se de momentul că, Ungureanu Vadim a fost reținut în baza art. 166 Cod de procedură penală, conform procesului-verbal de reținere emis de procuror la 20 iunie 2014 în cauza penală nr. 2014928219, dispunându-se repartizarea în Penitenciarul 13, mun. Chișinău, str. Bernardazzi 3.

Întru realizarea intenției criminale Saracuța Andrei, prin complicitate simplă cu *Verbeniuc Victor*, ofițerul de serviciu, și *Panuș Valeriu*, șef al blocului nr. 3, l-au plasat de pe 20 iunie 2014 până pe 22 iunie 2014 în celula nr. 123^a în care se dețineau 5 persoane, dintre care 4 erau condamnați pentru infracțiuni deosebit de grave prin ce a lezat drepturile și interesele ocrotite de lege a părții vătămate manifestate prin presiuni psihice întru deconspirarea surselor de informare ce țin de activitatea în activitate profesională la portalul de știri „deschide.md”.

Pentru a-l intimida au fost organizate plimbări, deplasări, convorbiri pe teritoriul penitenciarului nr. 13 cu persoanele neidentificate de organul de urmărire penală, interesate și afectate de informațiile publicate, solicitându-i dezmințirea oficială, iar pentru convingere folosind metode de influențare cum ar fi promisiunea concedierii de la serviciu, aplicare violenței, arestul care la moment erau sesizate de Ungureanu Vadim ca reale.

În așa mod, lui Ungureanu Vadim i-au fost cauzate daune drepturilor și intereselor ocrotite de lege înjosindu-i demnitatea prin presiuni psihice, insulte, calomnii.

De asemenea, o astfel de activitate infracțională lezează grav interesele naționale, existența acestui fenomen infracțional (generalizat) punând, în mod real, în discuție aspectul securității constituționale a cetățenilor, dinamitând șansele aderării Moldovei la Uniunea europeană și spațiul Schengen inclusiv datorită lipsei de responsabilitate a învinutului, rezultată din neasumarea acestui deziderat social-politic deosebit de important pentru asigurarea garanției consfințite de Constituție a cetățenilor.

Aceste acțiuni ale lui Saracuța Andrei au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 328 alin. (1) Cod penal – *săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, cauzând daune în proporții considerabile intereselor publice cât și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, concomitent subminând autoritatea organelor publice.*

Panuș Valeriu se învinuiește precum că, exercitând în baza ordinului nr. 36ef din 04.04.2014, funcția de șef de bloc al Serviciului regim și supraveghere în Penitenciarului 13 mun. Chișinău, fiind persoană cu funcție publică, și-a depășit

atribuțiile de serviciu prin ce a lezat drepturile și interesele lui Ungureanu Vadim în următoarele circumstanțe:

Fiind atribuit conform fișei de post cu atribuții de a asigura ordinea de drept și legalitatea în blocul nr. 3 al penitenciarului, a securității deținuților și a personalului, persoanelor cu funcții de răspundere și a cetățenilor aflați pe teritoriul penitenciarului; să asigure o izolare strictă și deținerea separată a diferitor categorii de deținuți în scopul respectării regimului de detenție; efectuarea supravegherii permanente asupra comportamentului deținuților, peîntâmpinarea și curmarea infracțiunilor, încălcărilor de regim; să contribuie la executarea de către deținuți a obligațiilor, realizării drepturilor și intereselor sale legitime, contrar prevederilor art. 175 alin. 9, art. 175¹, art. 205 Cod de executare, art. 6 alin. 1 Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar, Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați nr. 583 din 26 mai 2006, intenționat l-a plasat pe Ungureanu Vadim, în celula nr. 123^a în care se dețineau 5 persoane, dintre care 4 erau condamnați pentru infracțiuni deosebit de grave, folosindu-se de momentul că, Ungureanu Vadim a fost reținut în baza art. 166 Cod de procedură penală, conform procesului-verbal de reținere emis de procuror la 20 iunie 2014 în cauza penală nr. 2014928219, dispunându-se repartizarea în Penitenciarul 13, mun. Chișinău, str. Bernardazzi 3.

Întru realizarea intenției criminale Panuș Valeriu, prin complicitate cu *Saracuța Andrei*, șef al Serviciului regim și supraveghere în penitenciarul 13, și *Verbeniuc Victor*, ofițer de serviciu, l-au plasat pe Ungureanu Vadim de pe 20.06.2014 până pe 22.06.2014 în celula nr. 123^a în care se dețineau 5 persoane, dintre care 4 erau condamnați pentru infracțiuni deosebit de grave prin ce au lezat drepturile și interesele ocrotite de lege a părții vătămate manifestate prin presiuni psihice întru deconspirarea surselor de informare ce țin de activitatea în activitate profesională la portalul de știri „deschide.md”.

Pentru a-l intimida au fost organizate plimbări, deplasări, convorbiri pe teritoriul penitenciarului nr. 13 cu persoanele interesate și afectate de informațiile publicate, solicitându-i dezmințirea oficială, iar pentru convingere folosind metode de influențare cum ar fi promisiunea concedierii de la serviciu, aplicare violenței, arestul care la moment erau sesizate de Ungureanu Vadim ca reale. În așa mod, lui Ungureanu Vadim i-au fost cauzate daune drepturilor și intereselor ocrotite de lege înjosindu-i demnitatea prin presiuni psihice, insulte, calomnii.

De asemenea, o astfel de activitate infracțională lezează grav interesele naționale, existența acestui fenomen infracțional (generalizat) punând, în mod real, în discuție aspectul securității constituționale a cetățenilor, dinamitând șansele aderării Moldovei la Uniunea europeană și spațiul Schengen inclusiv datorită lipsei de responsabilitate a învinutului, rezultată din neasumarea acestui deziderat social-politic deosebit de important pentru asigurarea garanției consfințite de Constituție a cetățenilor.

Aceste acțiuni ale lui Panuș Valeriu au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 328 alin. (1) Cod penal – *săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, cauzând daune în proporții considerabile intereselor publice cât și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, concomitent subminând autoritatea organelor publice.*

Verbeniuc Victor se învinuiește precum că, exercitând în baza ordinului nr. 34ef din 03 mai 2005, funcția de controlor al serviciului pază și supraveghere, ulterior deținând funcția de ofițer de serviciu al Serviciului regim și supraveghere în Penitenciarului 13 mun. Chișinău, fiind persoană cu funcție publică, și-a depășit atribuțiile de serviciu prin ce a lezat drepturile și interesele lui Ungureanu Vadim în următoarele circumstanțe:

Fiind atribuit conform fișei de post cu atribuții de a asigura ordinea de drept și legalitatea în blocul nr. 3 al penitenciarului, a securității deținuților și a personalului, persoanelor cu funcții de răspundere și a cetățenilor aflați pe teritoriul penitenciarului; să asigure o izolare strictă și deținerea separată a diferitor categorii de deținuți în scopul respectării regimului de detenție; efectuarea supravegherii permanente asupra comportamentului deținuților, peîntâmpinarea și curmarea infracțiunilor, încălcărilor de regim; să contribuie la executarea de către deținuți a obligațiilor, realizării drepturilor și intereselor sale legitime, contrar prevederilor art. 175 alin. 9, art. 175¹, art. 205 Cod de executare, art. 6 alin. 1 Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar, Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați nr. 583 din 26 mai 2006, intenționat l-a plasat pe Ungureanu Vadim, în celula nr. 123^a în care se dețineau 5 persoane, dintre care 4 erau condamnați pentru infracțiuni deosebit de grave, folosindu-se de momentul că, Ungureanu Vadim a fost reținut în baza art. 166 Cod de procedură penală, conform procesului-verbal de reținere emis de procuror la 20 iunie 2014 în cauza penală nr. 2014928219, dispunându-se repartizarea în Penitenciarul 13, mun. Chișinău, str. Bernardazzi 3.

Întru realizarea intenției criminale *Verbeniuc Victor*, a coordonat acțiunile sale cu *Saracuța Andrei*, șeful Serviciului regim și supraveghere în Penitenciarul 13, și *Panuș Valeriu*, șeful de bloc nr. 3, plasându-l pe Ungureanu Vadim de pe 20 iunie 2014 până pe 22 iunie 2014 în celula nr. 123^a în care se dețineau 5 persoane, dintre care 4 erau condamnați pentru infracțiuni deosebit de grave prin ce au lezat drepturile și interesele ocrotite de lege a părții vătămate manifestate prin presiuni psihice întru deconspirarea surselor de informare ce țin de activitatea în activitate profesională la portalul de știri „deschide.md”.

Pentru a-l intimida au fost organizate plimbări, deplasări, convorbiri pe teritoriul Penitenciarului nr. 13 cu persoanele interesate și afectate de informațiile publicate, solicitându-i dezmințirea oficială, iar pentru convingere folosind metode de influențare cum ar fi promisiunea concedierii de la serviciu, aplicare violenței, arestul care la moment erau sesizate de Ungureanu Vadim ca reale. În așa mod, lui Ungureanu Vadim i-au fost cauzate daune drepturilor și intereselor ocrotite de lege înjosindu-i demnitatea prin presiuni psihice, insulte, calomnii.

De asemenea, o astfel de activitate infracțională lezează grav interesele naționale, existența acestui fenomen infracțional (generalizat) punând, în mod real, în discuție aspectul securității constituționale a cetățenilor, dinamitând șansele aderării Moldovei la Uniunea europeană și spațiul Schengen inclusiv datorită lipsei de responsabilitate a învinutului, rezultată din neasumarea acestui deziderat social-politic deosebit de important pentru asigurarea garanției consfințite de Constituție a cetățenilor.

Aceste acțiuni ale lui *Verbeniuc Victor* au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 328 alin. (1) Cod penal – *săvârșirea de către o persoană*

publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, cauzând daune în proporții considerabile intereselor publice cât și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, concomitent subminând autoritatea organelor publice.

3. Nefiind de acord cu sentința, acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Rîșcani, Ivanov Vsevolod a înaintat cerere de apel prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Saracuța Andrei, Panuș Valeriu și Verbeniuc Victor să fie recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 328 alin. (1) Cod penal, cu liberarea acestora de pedeapsă datorită schimbării situației.

În motivarea cererii, apelantul a indicat că vina inculpaților a fost dovedită pe deplin, confirmându-se învinuirea că aceștia fiind persoane cu funcție publică, în conformitate cu fișele posturilor deținute și în raport cu legislația care guvernează activitatea profesională a acestora, nu erau în drept de a dispune amplasarea părții vătămate în condiții de detenție ce nu corespund cerințelor deținerii acesteia.

În viziunea acuzării cele relatate supra și-au găsit confirmare prin: declarațiile părții vătămate Ungureanu Vadim, martorilor Bespeații Evghenii, procesul-verbal din 09 iulie 2014 de ridicare a înregistrărilor video din 19-24 iunie 2014 de pe teritoriul IP 13, camera îndreptată spre ușa de intrare la blocul 3 unde se află celula 123^a, unde a fost plasat Ungureanu Vadim, identificată convențional „cazangeria”, procesul-verbal din 18 septembrie 2015 de ridicare a înregistrărilor video, calculatorul procurorului Casir A. din biroul de serviciu cu adresa mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 73, și procesul-verbal din 18 septembrie 2015 de examinare a înscrisurilor video de pe sursa DVD-R de model „Barges” număr de evidență 1629 unde sunt înregistrările video de pe camera de luat vederi din curtea IP 13 identificată simbolic „cazangeria” de la 20 iunie 2014 până la 22 iunie 2014, secvența de pe 20 iunie 2014 la ora 20:55-20:59 în care apare partea vătămată Ungureanu Vadim însoțit de Saracuța Andrei și Panuș Valeriu și însoțit în blocul 3, de unde ulterior se întorc fără Ungureanu Vadim, secvențele din 21 iunie 2015, perioada de timp 09:37–09:38, 13:08–13:10, 13:55–13:56 și 14:19–14:20 în care apare deținutul Osipov V. însoțit de colaboratoarea IP 13 Nistor Olga, fapt ce confirmă declarațiile părții vătămate Ungureanu Vadim privitor la convorbirile de intimidare avute în celulă, secvențele din 22 iunie 2014 ora 08:45–08:47 în care deținutul din celula 123 a Osipov V. este însoțit de un gardian la ieșire fapt ce confirmă argumentele părții vătămate, procesul-verbal din 07 aprilie 2015 de ridicare a extrasului din Regulamentul serviciului regim și supraveghere al IP 13 Chișinău unde la pct. 5.12 este stipulat că înregistrarea la toată informația despre persoanele reținute, arestate și condamnate se efectuează de serviciul SRS și anume ofițerul de serviciu.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2022 a fost respins ca nefondat apelul și menținută sentința.

4.1. În partea descriptivă a hotărârii, instanța de apel a preluat argumentele primei instanțe, suplimentar indicând că prima instanță a stabilit corect circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că în fapta lui Saracuța Andrei, Panuș Valeriu și Verbeniuc Victor nu întrunește elementele infracțiunii, or nici o probă din cele administrate și cercetate în ședința primei instanțe și a celei de apel nu confirmă existența în fapta inculpaților a elementelor infracțiunii incriminate lor.

De rând cu aceasta, instanța de apel a menționat că declarațiile inculpaților coroborează și sunt completate prin declarațiile părții vătămate, iar declarațiile martorilor Pîrlog Ivan și Bespiatîi Evghenii nu sunt utile, or depozițiile oferite de ultimii nu combat argumentele susținute în apărare și nu indică că faptele lui Saracuța Andrei, Panuș Valeriu și Verbeniuc Victor ar întruni elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 328 alin. (1) Cod penal.

În aceeași ordine de idei, s-a concluzionat și asupra utilității probelor acuzării cum ar fi: procesul-verbal din 09 iulie 2014 de ridicare a înregistrărilor video din 19-24 iunie 2014 de pe teritoriul IP 13, camera îndreptată spre ușa de intrare la blocul 3 unde se află celula 123^a, unde a fost plasat Ungureanu Vadim, identificată convențional „cazangeria”, procesul-verbal din 18 septembrie 2015 de ridicare a înregistrărilor video, calculatorul procurorului Casir A. din biroul de serviciu cu adresa mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 73, și procesul-verbal din 18 septembrie 2015 de examinare a înscrisurilor video de pe sursa DVD-R de model „Barges” număr de evidență 1629 unde sunt înregistrările video de pe camera de luat vederi din curtea IP 13 identificată simbolic „cazangeria” de la 20 iunie 2014 până la 22 iunie 2014, secvența de pe 20 iunie 2014 la ora 20:55-20:59 în care apare partea vătămată Ungureanu Vadim însoțit de Saracuța Andrei și Panuș Valeriu și însoțit în blocul 3, de unde ulterior se întorc fără Ungureanu Vadim, secvențele din 21 iunie 2015, perioada de timp 09:37–09:38, 13:08–13:10, 13:55–13:56 și 14:19–14:20 în care apare deținutul Osipov V. însoțit de colaboratoarea IP 13 Nistor Olga, fapt ce confirmă declarațiile părții vătămate Ungureanu Vadim privitor la convorbirile de intimidare avute în celulă, secvențele din 22 iunie 2014 ora 08:45–08:47 în care deținutul din celula 123^a Osipov V. este însoțit de un gardian la ieșire fapt ce confirmă argumentele părții vătămate, procesul-verbal din 07 aprilie 2015 de ridicare a extrasului din Regulamentul serviciului regim și supraveghere al IP 13 Chișinău unde la pct. 5.12 este stipulat că înregistrarea la toată informația despre persoanele reținute, arestate și condamnate se efectuează de serviciul SRS și anume ofițerul de serviciu.

În aceste condiții, instanța de apel a conchis că acuzarea nu a probat elementele infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal în acțiunile lui Saracuța Andrei, Panuș Valeriu și Verbeniuc Victor.

5. Recurs declară procurorul în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Tăut Dorina care, invocând prezența erorii de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală (*în redacția Legii cu modificările ulterioare până la 01 septembrie 2023*), solicită admiterea recursului, casarea deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În motivarea cererii de recurs, titularul indică că instanța de apel nu a depus efortul necesar pentru a nu lăsa nici un aspect al complexului faptic nestabilit, astfel încât a mers pe ideea preconcepută privind nevinovăția lui Saracuța Andrei, Panuș Valeriu și Verbeniuc Victor bazată în exclusivitate pe declarațiile inculpaților, care nu poartă răspundere penală pentru cele declarate și urmăresc scopul ușurării situației în care s-au pomenit.

Mai mult, instanța de apel nu a luat măsurile necesare pentru ca probele concludente și utile, prezentate de partea acuzării să fie cercetate și apreciate la justa lor valoare, astfel că toate elementele de fapt să aibă o relevanță juridică, iar prin această inactivitate instanța de apel a provocat o stare de incertitudine și neclaritate cu privire la soluția adoptată, or cum se explică faptul că fiecare din criticile invocate

de către instanța de apel referitor la probele aduse în sprijinul învinuirii imputate inculpaților, sunt expuse deficitar și selectiv preluate din soluția adoptată de către prima instanță, în speța dată.

Astfel, atât prima instanță cât și cea de apel nu au luat în considerație declarațiile părții vătămate, martorilor, cât și probele prezentate de acuzare, din care rezultă că inculpații au comis acțiuni ce depășesc atribuțiile de serviciu .

În concluzie, situația creată se egalează cu nerezolvarea fondului apelului și condiționează necesitatea casării deciziei instanței de apel pe motivele și temeiurile prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală (*în redacția Legii cu modificările ulterioare până la 01 septembrie 2023*), deoarece instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Referință depun avocatul Chișcă Maxim, în numele inculpaților, pledând pentru inadmisibilitatea recursului, pe motiv că este vădit neîntemeiat, or o hotărâre de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri.

7. Titularul recursului s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală (*în redacția Legii cu modificările ulterioare până la 01 septembrie 2023*) și a depus cererea în termen.

8. Judecând recursul în baza materialelor din dosar, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Cu titlu preliminar, completul de judecată menționează că din interpretarea art. XI alin. (3) Legea nr. 246 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023 rezultă că *recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului*, procedura de judecare urmând a fi efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală (*modificat prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), judecând recursul, instanța dispune rejudecarea de către instanța de apel în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs.

Prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală (*modificat prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*) stipulează că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute la art. 427 invocate în recurs.

În speță, acuzarea a depus recurs până la 01 septembrie 2023, astfel că recursul se judecă în temeiurile în vigoare la data depunerii recursului.

Potrivit textului recursului, titularul face trimitere la existența erorii de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală (*în redacția Legii cu modificările ulterioare până la 01 septembrie 2023*) – hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel dacă instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

Verificând legalitatea hotărârii atacate prin prisma celor invocate de recurent, completul de judecată atestă că acestea și-au găsit confirmare.

Astfel, completul de judecată notează că motivarea unei hotărâri trebuie înțeleasă ca un silogism logic, de natură a explica inteligibil hotărârea luată, fapt ce presupune, o expunere a argumentelor fundamentale, care, prin conținutul lor sunt susceptibile să influențeze soluția. Astfel, motivarea unei hotărâri trebuie să fie clară și precisă, să se refere la probele administrate în cauză și să fie în concordanță cu acestea, să răspundă în fapt și în drept la toate aspectele incidente în cauză, să conducă în mod logic și convingător la soluția din dispozitiv.

Primul temei de casare, invocat în speță, este valabil în situația în care instanța de apel, în a cărei obligație este de a se pronunța asupra tuturor motivelor invocate în apel, ele constituind fondul apelului și acestea trebuie examinate printr-o analiză obiectivă, completă și sub toate aspectele de fapt și de drept, fiind confruntate cu întreg materialul probator al cauzei. Cel de al doilea – poate fi aplicat în cazul când nu s-a motivat întemeiat hotărârea judecătorească. Este necesar ca o hotărâre să fie motivată atât în fapt cât și în drept. Relevant este de specificat în acest context și că, hotărârea instanței de apel trebuie să cuprindă, printre altele, și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Deci, instanța de apel fiind investită cu o situație de fapt, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urmează să expună în hotărârea adoptată la situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze niște concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăție sau nevinovăție, încadrarea juridică a faptei săvârșite sau temeiul achitării, prevăzut de normele procesual penale. Or, necesitatea expunerii asupra argumentelor părților cât și o hotărâre judecătorească motivată, constituie o garanție a caracterului echitabil al procedurii judiciare și al respectării dreptului la apărare al părților (hotărârea CtEDO *Perez versus Franța*).

La caz, cele menționate supra nu au fost întru totul respectate, iar hotărârile primei instanțe cât și a celei de apel prezintă carențe la capitol motivarea soluției adoptate și expunere asupra argumentelor părților.

În contextul celor relatate se consemnează că Saracuța Andrei, Panuș Valeriu și Verbeniuc Victor se învinuiesc că și-au depășit atribuțiile de serviciu, pe motiv de neîndeplinire a atribuțiilor descrise în fișa de post, prin plasare în detenție neconformă legii, fapt ce a dus la lezarea drepturilor și intereselor lui Ungureanu Vadim, exteriorizată prin presiune psihică, intimidare, promisiunea concedierii, a aplicării violenței cât și a arestului, toate acestea fiind percepute ca reale de către ultimul.

Așadar, prima instanță urma a se expune prin prisma celor expuse supra și anume dacă inculpații au asigurat o izolare strictă și deținerea separată a diferitor categorii de deținuți în scopul respectării regimului de detenție, asigurarea ordinii de drept și legalității în penitenciar, securitatea deținuților și a personalului, contribuirea la realizarea drepturilor și intereselor legitime a deținuților, conform art. 175 alin. 9, art. 175¹, art. 205 Codul de executare, art. 6 alin. 1 Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar, Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați nr. 583 din 26 mai 2006.

La fel, prima instanță, reținând lipsa proporțiilor considerabile a daunei aduse drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice, element obligatoriu a laturii obiective a componentei de infracțiune descrisă în dispoziția art. 328 alin. (1)

Cod penal, și-a motivat soluția fără a se expune supra declarațiilor părții vătămate și anume că după plasarea sa în celula 123^a, pe parcursul a 72 ore a fost supus presiunilor psihice de către deținuții aflați în celulă, acțiuni coordonate cu personalul Penitenciarului 13.

Totodată, prima instanță a statuat că, înjosirea demnității prin presiune psihică, insulte și calomnii, în cazul unei persoane aflate în custodia statului, nu constituie daune în proporții considerabile a drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice, fără a ține cont și de faptul că potrivit jurisprudenței CtEDO, agresiunea psihică constituie un tratament degradant (hotărârea *Kudla versus Polonia*) și în cazul lezării drepturilor și libertăților, cu referire la persoanele aflate în custodia statului, urmează a fi atins un nivel minim de gravitate (hotărârea *Gavrilovici versus R. Moldova*). Mai mult, dacă acest tratament este utilizat în scopul umilirii și înjosirii persoanei, urmează a fi reținută existența tratamentului degradant, prin prisma art. 3 CoEDO (hotărârea *Ostrovar versus R. Moldova*).

Lecturând textul sentinței, completul de judecată conchide că prima instanță nu s-a expus în nici un mod asupra acestor chestiuni, hotărârea conținând doar enumerarea și descrierea conținutului probelor administrate și cercetate, interpretarea componentei de infracțiune prevăzută de art. 328 alin. (1) și art. 126 Cod penal.

Reieșind din acest fapt, procurorul a contestat sentința cu apel invocând și arătând la omisiunea primei instanțe, indicând la faptul că aceste motive ar putea răsturna soluția adoptată de prima instanță și afecta temeinicia hotărârii.

În continuare, instanța de apel a preluat argumentele de primă instanță, repetând omisiunea, fără a se expune asupra fondul apelului, prin ce a admis derogare de la prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, potrivit căroră decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

În atare situație, hotărârea instanței de apel nu corespunde nici rigorilor jurisprudenței CtEDO din care rezultă că deși instanțele nu sunt obligate să se expună asupra motivelor de respingere a fiecărui argument a unei părți (hotărârea *Ruiz Torija versus Spania*), acestea nu sunt scutite de obligația de a examina în modul corespunzător principalele motive invocate și de a le da un răspuns (hotărârea *Moreira Ferreira versus Portugalia*).

Așadar, încălcările specificate supra constituie eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală (*în redacția Legii cu modificările ulterioare până la 01 septembrie 2023*), iar aceasta nu poate fi reparată în prezenta procedură, impunându-se rejudecarea cauzei de către instanța de apel, or nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, iar nemotivarea hotărârii sau motivarea insuficientă sau în termeni vagi, generali, reprezintă motiv de casare, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, așa cum cere art. 435 Cod de procedură penală (*modificat prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs.

Totodată, aceste prevederi legale sunt completate și de jurisprudența CtEDO, în lumina căreia atunci când se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile ce urmează să le soluționeze instanța de apel, hotărârea acesteia urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, or eroarea de drept admisă în cadrul unei proceduri precedente, afectează echitatea procedurii și instanțele de recurs sunt

obligate de a rectifica eroarea de procedură admisă de instanțele ierarhic-inferioare, în caz contrar, art. 6 CoEDO este încălcat (hotărârea *Leoni versus Italia*).

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia și să se pronunțe la modul convenit, în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererea de apel.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală (*modificat prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Admite recursul declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2022 în cauza penală privindu-i pe **Saracuța Andrei XXXXX, Panuș Valeriu XXXXX și Verbeniuc Victor XXXXX** și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Talpă Boris

Daguța Sergiu

Eremciuc Ghenadie

Malanciuc Ion